

Почитаемый им Валерий Аграновский в размышлениях о секретах журналистской профессии выделял основные, с его точки зрения, составные журналистского дарования: умение удивляться, необходимость быть все время в рабочем состоянии, непреходящее желание рассказывать об увиденном. «Быть может, способность удивляться и умение жить по принципу «рабочее состояние» и есть в конечном итоге талант, с помощью которого возникает у журналиста подобный замысел и рождается волнующая тема?» [1, с. 21]. Такие качества были и у Бориса Васильевича Стрельцова, одного из лучших представителей «творческого меньшинства», по-настоящему пассионарной личности, оказавшейся способной изменить если не весь мир, то близлежащее пространство точно.

Литература

1. Аграновский, В.А. Ради единого слова / В.А. Аграновский. – М.: Изд-во «Мысль», 1978. – 165 с.
2. Гумилев, Л.Н. Этносфера. История людей и история природы / Л.Н. Гумилев. – М.: Экспресс, 1993. – 543 с.
3. Стрельцов, Б.В. Основы публицистики. Жанры / Б.В. Стрельцов. – Минск: Университетское, 1990. – 239 с.
4. Стральцоў, Б.В. Метад і жанр. Асновы творчага майстэрства журналіста / Б.В. Стральцоў. – Мінск: БДУ, 2002. – 116 с.

Алег Слука

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

ВОБРАЗ МАСТАКА НА КАРЦІНЕ ЧАСУ

Бог узрадаваўся, калі яму ўдалося адшукаць свайго чарговага духоўнага пасланніка ў адным з забытых ім самім эрмітажаў чалавечага прытулку. Гэта была мясціна, якую на самой справе мог знайсці толькі Бог. Яму з нябёс бачна ўсё. Нават і Хутар Быхаўскага раёна, Магілёўскай вобласці, дзе нарадзіўся будучы таленавіты публіцыст, пісьменнік і вучоны Стральцоў Барыс Васільевіч. Іменна Хутар з дзвюх хат, якія нібыта часова прымясіліся на ўскрайку лесу, хутчэй за ўсё каб захінуцца ад сцюдзёных вятроў цяжкага беларускага лёсу на пачатку XX стагоддзя.

Было гэта даўно, дзевяноста гадоў таму, і толькі магутны талент, які прарос і ўзгадаваўся на тым блашаваным Хутары, высвечвае каштоўнасць кожнага куточка нашай беларускай зямлі, на якой таленты неспадзеўна растуць, як пажаданыя баравікі ў некранутым грэшным чалавекам лесе.

У душы, характары і паводзінах юнака праяўлялася нейкае асаблівае азоранае ўспрымання жыцця, якое выдзяляла яго з сялянскага асяроддзя, нават тады, калі ён займаўся той жа вясковай справай: пасвіў кароў на выгане, быў з дарослымі на пакосе ці дапамагаў, як той «мужычок з ноготок» вывозіць

дровы з блізкага лесу. На здзіўленне дарослых, ён бачыў навакольны свет прывабным, каляровым, пазбаўленым рознага бытавога бязладдзя і дысгармоніі. У яго было сваё, узвышанае вымярэнне рэчаіснасці, у якой мроіліся заманлівыя жыццёвыя перспектывы, якія інтуітыўна ўгадваліся ў бягучых будзённых днях.

Гадавалася ў глыбіннай беларускай вёсцы ўзнёслая, захапляльная, паюнацку ўзвышаная паэтычная асоба, здольная да сялянскай працы і таксама паспяховай, нават асабліва паспяховай вучобы ў школе. Пэўна таму лёс аберагаў і дапамагаў юнаку ісці да свайго будучага прызначэння публіцыста-аналітыка складаных грамадска-палітычных працэсаў, неардынарнага прафесара на ўніверсітэцкай кафедры, адоранага лёсам пісьменніка.

Шчаслівы лёс рыхтаваў Барыса Стральцова да высокай духоўнай справы ачышчэння грамадства і чалавека ад шматлікіх грахоў і нават аднойчы зрабіў своеасаблівы каштоўны звышпадарунак – захаваў яму жыццё ў страшэннай мінулай вайне. Ужо напрыканцы вайны ў 1945 г. салдат Стральцоў даганяў яе на еўрапейскіх франтах, але, дзякуй Богу, вайна пераможна закончылася, і куля смерці прайшла міма.

Такая ўдача бывае адзін раз у жыцці асабліва для ваеннага пакалення. І пасля дэмабілізацыі з арміі малады чалавек пачаў аданачасова і вучыцца, і працаваць, тым больш, што абставіны пасляваеннага аднаўлення патрабавалі новага інтэлектуальнага капіталу для абудовы новай Беларусі. Не паспеўшы зняць ваенныя пагоны, Барыс Стральцоў уладкаваўся на працу карэспандэнтам бабруйскай абласной газеты «Савецкая Радзіма». З гэтага часу і пачаўся непарыўны творчы шлях майстра слова, мастака фарміравання складанага партрэта сучасніка і адначасова стварэння непаўторнага вобраза публіцыста, пісьменніка і вучонага. Журналіст Б. Стральцоў ствараў сваю ўнікальную мазаіку партрэтаў беларускіх людзей.

Напісанае і апублікаванае ў друку Барысам Стральцовым – гэта асабліва пранікнёнае слова пра нашага сучасніка. Ім напісаны сотні артыкулаў, у якіх адлюстравана складанае пасляваеннае жыццё. Гэта фактычна паўстагадовы шматгранны летапіс жыцця беларускага народа, летапіс яркі, адначасова шчаслівы і трагічны, як само жыццё чалавека, спраектаванае недзе ў нябеснай канцылярыі. Адзначым, на наш погляд, вельмі важную дэталі: можна падстаўна лічыць: беларускаму грамадству вельмі пашанцавала, што ў сферы айчынай публіцыстыкі праявіўся такі таленавіты журналіст. У яго творчасці адлюстраваны тыя характэрныя нацыянальныя маральна-этычныя змены, якія адбываліся ў савецкім грамадстве, і ў першую чаргу ў беларускім грамадстве, у другой палове дваццатага стагоддзя.

Што яшчэ больш важна, гэтыя змяненні мастак беларускага слова прапускаў праз біяграфіі, характары, дзеянні, дасягненні, адкрыцці, знаходкі, пачуцці, трагедыі, беды, штодзённыя клопаты, радасці, вяселле

і хваляванні беларускіх людзей. Публіцыстычная творчасць Б. Стральцова – гэта своеасаблівая энцыклапедыя беларускага жыцця, інакш назваць гэту каштоўную з’яву, значыць прынізіць яе значэнне ў панарамным адлюстраванні гісторыі беларускага народа і не зразумець, не заўважыць тых храктэрных і фундаментальных змяненняў, якія адбываліся ў Беларусі ў пасляваенны час.

Сёння, калі памяняўся палітычны вектар грамадска-палітычнага развіцця, у сродках камунікацыі іншы раз кідаецца камень ў нашу каштоўную гісторыю. Каб знайсці адказы на складаныя пытанні і нават аднавіць ісціну, можна звярнуцца да публіцыстычных матэрыялаў Б. Стральцова, у якіх заўсёды белае перавешвае чорнае стваральнай працай, імкненнем чалавека да культуры жыцця, да духоўнасці паводзін, да святасці Бога. У такім чыстым стане жыцця чалавека і бяды не бяды, хаця яна заўсёды чакае грамадства за новым паваротам гісторыі. І як урок нам, пажаданне ад Б. Стральцова: жыць з Богам неабходна сёння, каб ствараць жаданае шчаслівае будучае.

Першы перыяд творчасці, як мы гаварылі вышэй, звязаны з пасляваеннымі гадамі. Таму зусім натуральна, што ў матэрыялах Б. Стральцова «жыве» і працуе былы салдат Вялікай Айчыннай вайны, які, дзякуй Богу, вярнуўся з фронту і цяпер да сёмага поту, а лепш сказаць, не чакаючы, калі высахне потная гімнасцёрка, але дзень і ноч будзе свой новы дом на тым папалішчы, што пакінула пасля сябе страшэнная вайна. Той салдат-гаспадар, якому пашанцавала вярнуцца дадому жывым, ды яшчэ і сустрэцца са сваёй сям’ёй, быў самым шчаслівым на свеце, і ён нават з песняй будаваў сваё новае жыццё.

Але былі і іншыя карціны, калі на будоўлі былі чутны толькі стукоты сякеры і прыглушаная нудная мелодыя стальной пілы. Там пакуль што маўчаў пакрыўджаны лёс. Дзесьці ў фашысцкіх засценках загінула сям’я салдата-пераможца, і яго вяртанне да роднага дому было не ў радасць. Ды ўсё ж новы дом, пісаў Б. Стральцоў у сваіх артыкулах, рос, вянок за вянком, падкрэсліваючы, цвярджаючы магутнасць жыцця перад жахамі мінулай вайны.

Нягледзячы на змрочнасць першых пасляваенных гадоў, беларусы ва ўпартай працы знаходзілі нейкае збаўленне ад усенароднага ранення: зноў запрацавалі заводы, калгасы, школы, інстытуты, часцей па восені сталі ладзіцца вяселлі, і нарадзіліся дзеці, – пасляваеннае пакаленне беларускіх грамадзян. У сёлах выраслі новыя дамы, а ў гарадах на месцы развалін пракладваліся шырокія вуліцы і праспекты.

Рана вайны зацягвалася, і ў творах Стральцова ўсё больш светлых фарбаў і ўзнёслых пачуццяў. У яго публіцыстычных артыкулах знікалі цені вайны і з’явіліся матывы маральнага ўзвышэння сучасніка. Ён расказвае аб стваральнай працы на нацыянальнай будоўлі, паказвае, як уключыўся ў агульнанародную справу кожны грамадзянін, як кажуць, ад малога да вялікага.

Гэта была эпоха творчасці і стварэння, і яна захоплівала і падпарадкоўвала сабе ўсё грамадства Беларусі. Народ вучыўся, будаваў, імкнуўся да культурнага і духоўнага жыцця. Сам Стральцоў таксама вучыўся завочна ва ўніверсітэце і таленавіта маляваў вобразы новай стваральнай эпохі. Яе рост быў звязаны не з амерыканскай дапамогай галетамі і кансервамі, за гэта савецкая ўлада заплаціла залатымі запасамі, не з высокім міжнародным статусам БССР, якая стала членам ААН, не з тым вызначальным фактарам, што вакол межаў Беларусі «пацяплелі» суседскія еўрапейскія адносіны, таму што беларусы за іх свабоду, збаўленне ад фашызму заплацілі звышвысокую цану, але з усенародным напружаннем маральных, фізічных і духоўных сіл.

Праўда, жыццё не абыходзілася без цяжкіх фактаў і з'яў, пра якія не сустрэнеш інфармацыі на старонках тагачаснага друку. Нягледзячы на тое, што Беларусь вельмі хутка пазбаўлялася ад ваеннай разрухі, у 1946 г. была адменена картачная сістэма на прадукты першай неабходнасці, цвёрджана ўсеагульнае сямігадовае навучанне, а потым і адменена плата за навучанне ў старэйшых класах дзесяцігодкі, дзяржаўныя падаткі цяжкім прэсам ляглі асабліва на бедныя слаі насельніцтва. Успамінаецца вось такія бядотны і балючы сюжэт. Бедная сям'я не магла своечасова выплаціць падатак, і падатковы інспектар з'явіўся ў вёсцы, каб спагнаць запазычанасць.

Трэба ўспомніць, што тады ў калгасах аплата працы здзяйснялася не грашыма, а ў форме працадзён, за якія ў канцы года калгас разлічваўся са сваімі працаўнікамі натуральнымі прадуктамі. Падатковы забраў у жанчыны з двума малымі дзяцямі апошняе, што ў іх было і што падтрымлівала іх жыццё на гэтым свеце, — карову-карміліцу. Інспектар — карову да свайго вазка і рушыў з вёскі. Тады дванаццацігадовы хлапчук выскачыў з хаты, нажом перарэзаў павадок і ўцёк са сваёй каровай ў суседнюю вёску да свайго такога ж малога таварыша. Маці таварыша адправіла падлеткаў да сваёй сваячкі ў Пасекі, так называлася лясное сяло непадальку, кіламетры за тры ў вялікім бары. Такім чынам карову схавалі і vyrатавалі ад бяды і поўнай галечы сірочую сям'ю. Такое складанае было пасляваеннае жыццё людзей на Беларусі. Яшчэ раз скажам, што такіх матэрыялаў у друку той пары знайсці нельга. Пра гэта пісаць было забаронена.

У рэчышчы гэтай гаворкі больш важна тое, што Б. Стральцоў адзін з першых у беларускай публіцыстыцы пачаў развіваць маральна-этычную праблематыку ў перыядычным друку. Гэта якраз і быў эфектыўны сродак барацьбы з цемрашальнымі метадамі кіраўніцтва ў савецкай краіне, асабліва на мясцовым ўзроўні. Такі публіцыстычны метаад адюстравання рэчаіснасці атрымаў саюзнае распаўсюджанне, а ў Беларусі піянерам гэтага напрамку быў несумненна Б. Стральцоў.

Маральна-этычная публіцыстыка была своеасаблівым дзейным спосабам барацьбы з бюракратызмам, валютарызмам, беспрынцыпнасцю шматлікіх чыноўнікаў, якія часта скажона разумелі і дрэнна выконвалі свае

дзяржаўныя абавязкі. Феномен маральна-этычнай публіцыстыкі адзін з каштоўных набыткаў сучаснай сістэмы камунікацыі, аўтарства і развіццё якога, падкрэслім гэта яшчэ раз, у шэрагу адметных айчынных журналістаў канца XX стагоддзя належыць публіцысту Б. Стральцову.

Публіцыстычныя творы Б. Стральцова дапамагалі ачышчаць «с рэспублікі грязь» (У. Маякоўскі). Тым больш, што ў гэты час ён працаваў у нацыянальнай газеце «Звязда» і быў вядучым публіцыстам не толькі гэтага выдання, але і ўсёй беларускай журналістыкі. Маральна-этычная праблематыка ў СМІ моцна ўплывала на фарміраванне грамадскай думкі і сацыяльна-палітычных поглядаў грамадзян.

Аналіз праблематыкі пераадолення супярэчнасцей у грамадстве, пазіцыя абароны інтарэсаў грамадзяніна ў СМІ пашырала інтарэс да перыядычнага друку і давер аўдыторыі да грамадска-палітычных поглядаў мэтанакіраваных публіцыстаў. Больш за тое, журналісты, якія з маральна-палітычных пазіцый абмяркоўвалі вострыя праблемы савецкага жыцця, не парушалі партыйна-цэнзурныя нормы, але наадварот, умацоўвалі давер да ўлады, і таму часта ўладныя структуры прымалі канкрэтныя меры, каб вырашыць тыя ці іншыя праблемы, якія ўздымаліся і аналізаваліся ў друку.

Вопыт абмеркавання праблем «грамадзянін – улада», «асоба-дзяржаўная сістэма» застаецца класічнай у сучаснасці. Напрыклад, вельмі востра сёння стаіць пытанне аб высяленні чалавека, або, яшчэ горш, сям’і з кватэры, калі яны, па розных прычынах, не маюць магчымасці заплаціць своечасова, гэтак званыя камунальныя паслугі. Зразумела, што прычыны бываюць розныя, але высяленне чалавека, грамадзяніна краіны, гэта злоснае, скажам прама, грубае парушэнне правоў чалавека. Гэта глыбокая абраза таго, каго высяляюць і самога грамадства, і дзяржавы, якія дапусцілі такое здарэнне.

Не хацелася б параўноўваць, але ўсё ж скажам, што прымусовае высяленне чалавека з кватэры мяжуе з пакараннем. І, цікавая рэч, у беларускай камунікацыі гэта праблема «вісіць» у паветры як нейкая пастаянная трагедыя, ад якой нельга пазбавіцца. Больш за тое, асобныя журналісты і палітыкі, на жаль, могуць тлумачыць падобныя з’явы тым, што «так паступаюць у некаторых еўрапейскіх краінах». Гэта фактычна беспадстаўнае апраўданне сваіх памылковых і антыгуманных дзеянняў: мы жывём у Беларусі і нашы законы павінны быць і чалавечнымі, і перадавымі, як, напрыклад, знакаміты Статут Вялікага Княства Літоўскага, які быў самым прагрэсіўным у свеце прававым кодэксам. Без перабольшання падкрэслім аб’ектыўны факт, што ў журналістыцы другой паловы XX стагоддзя талент Б. Стральцова ўзвышаецца як яркі і непераўздыдзены публіцыстычны арыенцір вырашэння вострых сацыяльна-эканамічных праблем.

У 50–60 гг. мінулага стагоддзя стральцоўская публіцыстыка занатавала ў сваім змесце фундаментальныя рысы беларускага народа. Характэрным для беларусаў было адвечнае імкненне да стварэння ўтульнага і гасціннага

дома, мець такі ж гасцінны і багаты стол. Працаздольнасць беларускага народа вылучыла нашу рэспубліку з шэрагу найбольш развітых прамыслова-аграрных утварэнняў на саюзнай прасторы. Праявіліся і новыя рысы характару беларусаў, якія аб’ектыўна супадалі з запатрабаваннем чалавека і дзяржавы. Беларусы масава пайшлі вучыцца. Усеагульная сярэдняя адукацыя адкрыла дзверы інстытутаў і ўніверсітэтаў, і моладзь шырокай плыню рушыла ў студэнцкія аўдыторыі, бо да вайны ўсе, моладзь і дарослыя, запоўнілі школу, і да 1936 г. быў здзейснены небывалы прарыв у народнай адукацыі, у Беларусі была поўнаасцю ліквідавана непісьменнасць.

Вышэйшая адукацыя становілася модным і неабходным фактарам фарміравання асобы і сацыяльна-эканамічнага развіцця грамадства. Павышэнне народнай адукацыі паспрыяла агульнай культуры насельніцтва. Змяніўся і знешні воблік беларусаў. Разам са слядамі страшэннай вайны знікла шэрая пастаянная заклапочанасць з твараў людзей, абутак і вопратка выправіліся ўслед за «цывілізаванай Еўропай», тым больш, што лёгкае прамысловасць у рэспубліцы набыла не толькі шырокі размах, але і высокую якасць прадукцыі. Беларусы ў кароткі тэрмін «выраўняліся» з самымі высокімі дасягненнямі пасляваеннай сусветнай цывілізацыі. Дынаміка хуткіх сацыяльных перамен у Беларусі вобразна і поўна занатавана ў таленавітай публіцыстыцы Б. Стральцова.

У гэты час Б. Стральцоў сам эвалюцыянаваў у сваёй торчасці да публіцыстычнага, мастацкага і навуковага абагульнення заканамернасцей развіцця сучаснасці. Ад аналітычнай публіцыстыкі ён пераходзіць да больш складаных твораў мастацтва, звяртаецца да напісання літаратурных твораў, сцэнарнай справы і кінадакументалістыкі. Успомнім цікавы прыклад з яго творчай біяграфіі. Ён піша сцэнарый дакументальнага фільма пра знакаміты калгас «Рассвет» Кіраўскага раёна, Магілёўскай вобласці. Гэта падзея не выпадкова для пісьменніка Стральцова, а фактычна арганічны працяг яго творчай працы і чарговая праява высокага інтэлекту вядомага публіцыста і пісьменніка.

У жыцці і дзейнасці калгаснікаў-рассветаўцаў Б. Стральцоў ўбачыў інтэграваны вобраз сваіх герояў, адлюстраванне ў іх працы дасягненняў мільёнаў беларусаў, якія напружана і натхнёна працавалі дзеля шчасця сваіх дзяцей і ўладкавання ўтульнага і заможнага дому.

Тыя фундаментальныя рысы характару беларусаў, якія збіраў у сваіх творах публіцыст, увасобіліся ў поўнай меры ў працаўніках калгаса “Рассвет”. Творчаму поспеху садзейнічала і яшчэ адна важкая дэталё – гэта старшыня знакамітага калгаса. Унікальная асоба, вядомы на ўсю краіну Герой Савецкага Саюза і Герой Сацыялістычнай працы К.П. Арлоўскі. У сваім сапраўды гераічным жыцці – рэвалюцыянер, кадравы ваенны, арганізатар партызанскага руху і таленавіты арганізатар сельскагаспадарчай вытворчасці.

Па сутнасці яго гуманістычнага прызначэння, трагізму лёсу і высакародных жыццёвых здзяйсненнях старшыню калгаса Арлоўскага К.П. нельга параўнаць нават з самымі рамантычнымі героямі розных часоў. Усё самае лепшае, аб чым дзесяцігоддзі пісаў Б. Стральцоў, сабралася ў беларускім сяле Мышкавічы, дзе, як пісаў публіцыст, быў пабудаваны цудоўны горад-сад не будучага, а сённяшняга дня. Вось таму пісьменнік Б. Стральцоў і хацеў паказаць усім грамадзянам Беларусі і Савецкага Саюза, што не “боги горшки обжигают”, а таленавітыя людзі сучаснага беларускага сяла ў звычайных умовах савецкай рэчаіснасці.

Між іншым, з працай Б. Стральцова над сцэнарыем дакументальнага фільма супала яшчэ адна, на маю думку, не выпадковая падзея. Таленавіты беларускі архітэктар Г.В. Заборскі, якому належыць ідэя адбудовы пасляваеннага Мінска і праект узвядзення велічнага абеліска на плошчы Перамогі, у знакамітым калгасе пачаў рэалізоўваць сваю стратэгічную ідэю – пабудову сучаснай беларускай вёскі. Ён спраектаваў і пабудаваў цудоўную цэнтральную сядзібу калгаса «Рассвет» на здзіўленне сучаснікам і ў адпаведнасці са сваёй светлай ідэяй і людзі ў вёсцы павіны жыць у такіх умовах як і ў горадзе.

Вядома, што зоркі, як і таленавітыя людзі, сваёй магутнай энергіяй прыцягваюцца. Таму не дзіўна, што два выдатныя творцы ў розных жанрах мастацтва аддавалі належны гонар працаўнікам калгаса «Рассвет», якія ў сваіх матэрыяльных і духоўных здабытках апярэджвалі час.

І ўсё ж, стварэнне па-грамадску каштоўнага дакументальнага фільма – гэта проста чарговае дасягненне ў творчасці Б. Стральцова. Пранікненне ў таямніцы творчага працэсу, валоданне майстэрствам публіцыстычнага слова аб’ектыўна вызначылі яго месца на ўніверсітэцкай кафедры. Яго таленту стала цесна ў пастаянным дыялогу з чытачом, і ён адчуваў неабходнасць стварыць сваю школу публіцыстычнага майстэрства ў Беларускім дзяржаўным універсітэце. Асабліва сці і яго майстэрства і набыты творчы вопыт укладваліся ў вучэбныя праграмы студэнтаў факультэта журналістыкі, якія прыйшлі пазнаваць таямніцы творчага асваення рэчаіснасці.

Барыс Васільевіч стаў працаваць ва ўніверсітэце, калі быў адноўлены факультэт журналістыкі як самастойны акадэмічны цэнтр падрыхтоўкі кадраў для айчынных сродкаў інфармацыі. Для высакаякаснага забеспячэння вучэбнага працэсу неабходны былі кадры выкладчыкаў, якія дасканалы ведалі б заканамернасці функцыянавання сродкаў камунікацыі, валодалі б якасцямі педагога і выхавацеля, і мелі б фундаментальныя інтэлектуальныя патэнцыялы для развіцця навуковых даследаванняў. Гэтыя якасці шчасліва спалучыліся ў асобе публіцыста, пісьменніка і вучонага Б. Стральцова.

З вышыні пражытых гадоў усё больш актуалізуецца каштоўная акалічнасць, якая заключаецца ў тым, што Б. Стральцоў адкрыў на факультэце журналістыкі вышэйшы творчы і інтэлектуальны прафесарскі калегіум. Сённяшнім маладым навукоўцам, якія ўладкоўваюцца на ўніверсітэцкую

кафедру, абавязкова неабходна раўняць сваё жыццёвае крэда, навуковую і педагогічную кампетэнцыю па інтэлектуальных вышынях прафесара Стральцова.

Б. Стральцоў хутка абараніў кандыдацкую і адным з першых вучоных на факультэце журналістыкі, доктарскую дысертацию, напісаў і выдаў шэраг метадычных і вучэбных дапаможнікаў для забеспячэння вучэбнага працэсу. Яго дзейнасць вучонага супала з перыядам, калі ў савецкай навуцы ішло станаўленне навуковай тэорыі камунікацыі. Ён фактычна першы сярод вучоных Савецкага Саюза фундаментальна распрацаваў метадалогію даследавання камунікацыі, абгрунтаваў ролю і месца аналітычных жанраў публіцыстыкі ў фарміраванні сістэмы камунікацыі і яе ўплыў на працэсы палітычныя і грамадскую думкі.

Б. Стральцоў глыбока даследаваў сутнасць публіцыстыкі як грамадска-палітычнай літаратуры, раскрыў заканамернасці яе функцыянавання і заснаваў нацыянальную школу даследавання камунікацыі. Яго навуковая творчасць садзейнічала пашырэнню тэарэтычных падыходаў да законаў фарміравання сістэмы камунікацыі і пабудове вучэбнага працэсу на навуковай і практыка-арыентаванай аснове. Ва ўніверсітэце прафесар Стральцоў сваёй навуковай, педагогічнай і практычнай дзейнасцю ў СМІ ўсталяваў, развіў і замацаваў арганічную сувязь вучэбнага працэсу на факультэце з творчай дзейнасцю ў сродках інфармацыі. Спалучэнне тэорыі ва ўніверсітэце з практыкай студэнтаў у СМІ ператварыла факультэт у сапраўдны творчы інстытут падрыхтоўкі кадраў.

Аднак для таленавітага пісьменніка і вучонага жыццёвая вяршыня была яшчэ наперадзе. Б. Стральцоў звярнуўся да стварэння літаратурных твораў. Піша расказы, эсэ, аповесці і раманы «Між крутых берагоў». Герояў сваёй неабсяжнай публіцыстыкі ён «перасяліў» у літаратуру, і яны зноў зажылі там, каб з высокім гонарам свабоднага народа пераадолець, перамагчы крутыя берагі супярэчлівага, жорсткага і трагічнага XX стагоддзя. Стральцоўскія літаратурныя персанажы, каштоўныя навуковыя адкрыцці і яго шматлікія таленавітыя вучні ў сучаснай сістэме айчынай камунікацыі ўздываюць інтэлектуальную вышыню беларускага народа, раўняюць крутыя берагі беларускай гісторыі, каб шлях ад стральцоўскага Хутара, які згубіўся ў далёкім мінулым, ішоў для сучаснага і будучага пакалення беларусаў па шчаслівым бальшаку.

Літаратура

1. Газета і мараль. – Мінск., 1968.
2. Аналітычныя жанры. – Мінск., 1974.
3. Публіцыстыка. Жанры. Майстэрства. – Мінск., 1977.
4. Між крутых берагоў. – Мінск., 1980.
5. Асноўныя творчыя метады ў журналістыцы. – Мінск., 2000.